

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא בתרא ז

עניין: רבנן לא צרכי נטירותא

חזון אי"ש ב"ב סי' ה

(יה) ז' ב' ר"י נשיאה רמא דשורא אדרבנן אמר ר"ל רבנן לא צרכי נטירותא כו', יש לפי הלא גם רבנן צרכי נטירותא מנהג עולם ולא לסמוך על הכס כדאמרו צרכי נטירותא כו' ונשנה ל"ב א' אל יעמוד אדם במקום סכנה וצחולין ק"ה א' חילו אבא הוי סייר נכסי כו' ואפשר דבעיר דכולכו רבנן כופין זח"ז לננות חומה, אבל בעיר שדרין צב בני אדם ויש צינורין רבנן מטילין את החומה על המון העם ופוערין את החכמים כמו שפוערין מן המס שהתורה פוערת כיון שאינם משחילים על השגה הממון בשביל עסקם בתורה אין ליעול מהם ממונס בשביל מס, וכ"י מלאו חכמים שאין ליעול מהם לנטירותא ואחרי שבאמת חורטן מננת עליהן ואינם נחויים חמה מקרי בטעם כשאר בני אדם, כי השגחתו ית' הוא לפי מדה בטעחון שאדם משליך יכנו על צוראו ית', והלכך ראוי ח"ה לפוערו מנטירותא, ולהטיל את החומה על שאר בני העיר ואפשר לפ"ז דגם רבנן כופין את שאר בני העיר לננות חומה.

רבינו בחיי

פתיחה לפרשת כי-תשא

וזהו ענין יעוד התורה בברכות וקללות שאין לך כל יחיד ויחיד בישראל שלא יארעו לו בכל יום נסים נסתרים והוא אינו יודע, וכן דרשו רז"ל (נהג לא.) אין בעל הנס מכיר בנסו. וכדי להורות שהנסים הנסתרים הם עם האדם בכל יום, לכך בארו לנו

נפש החיים שער ד' פט"ז

וכך הדין הלכה פסוקה בש"ס, שתלמיד חכמים פטורין ממסים, כמו שאמרו גדרים ס"ב, ב' ובפרק קמא דבתרא ח' א' שארי ליה לצורבא מרבנן למימר לא יהיבנא כרגא (ד), דכתיב [עזרא ז', כ"ד] "מנדה בלו והלך לא שליט למרמיא עליהום", ושם, ר"ה בר"ח שדא כרגא ארבנן, אמר ליה רב נחמן בר יצחק עברת אדאורייתא, אדנביאים, אדכתובים, דכתיב כו', כמו שאמרו שם, דרבנן לא צרכי נטירותא (ה).

ובתנא דבי אליהו סדר אליהו רבא פרק ד', כל תלמיד חכמים שעוסק בתורה בכל יום תמיד, בשביל להרבות כבוד שמים, אינו צריך לא חרב לא חנית ולא כל דבר שיהיה לו שומר, אלא הקדוש ברוך הוא משמר בעצמו כו'. ושם בפרק י"ח, אם יש בו באדם דרך ארץ ומקרא לבד, מוסרין לו מלאך אחד לשומרו, שנאמר כו', קרא אדם תורה נביאים וכתובים, מוסרים לו שני מלאכים, שנאמר כי מלאכיו יצוה לך לשמרך כו', אבל קרא אדם תורה נביאים וכתובים, ושנה משנה ומדרש הלכות ואגדות, ושמש תלמידי חכמים, הקדוש ברוך הוא משמר בעצמו כו', שנאמר [תהלים ק"ל] "ה' שומרך" כו' (י).

וכפי ערך הקיבול אשר יקבל עליו עול תורה באמת ובכל כחו, כן לפי זה הערך יסירו ויעבירו ממנו טרדות עניני זה העולם (י), והשמירה עליונה חופפת עליו, והוא כבן המתחטא על אביו, ואביו עושה לו רצונו ומשלים לו כל חפצו, כמו שאמרו רז"ל [ע"ז י"ט, א']: "כל העוסק בתורה, הקדוש ברוך הוא עושה לו חפצו". וכן איתא במדרש תהלים מזמור א'. ואמרו עוד שם, שכתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים, שכל העוסק בתורה נכסיו מצליחין. ובמשלי רבתא סוף פרשה ח' "ויפק רצון מה", כל מי שהוא מפיק בדברי תורה ומלמדו ברבים, אף אני בעת רצון מפיק לו רצון כו', ומזונותיו מוכנים לו תמיד, בלא שום עמל ויגיעה מועטת עליהם. כמו שאמרו שם בפרק אשת חיל, כל זמן שתלמיד חכם יושב ועוסק בתורה כו', ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא ממציא לו מזונותיו בכל יום ויום, שנאמר "ותתן טרף לביתה" (י).

נפש החיים שער ג' פ"ב

ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר, הלא ה' הוא האלקים האמתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.

